

ELTE BTK, ÓTI, Latin Tanszék, 2009/10, II. (tavaszi) félév		
BBN-VAL-161.02 Déri Balázs (a kurzus szervezője)	K 2 kr	Cs, 08:00–9:30 Gólyavár B
Ókori és keleti vallások		
<i>Az előadássorozat célja:</i> A kétféléves előadássorozat az ókori és a keleti nyelvek és kultúrák alapszak közös alapozó tantárgya. Célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az ókori Mediterráneum és az ókori és ókor utáni Kelet legelterjedtebb vallásainak alapvonásaival, ill. betekintést nyerjenek a vallási jelenségek tudományos vizsgálatának elméletébe és módszertanába, elsajátítsák és aktívan használni tudják a vallástudományi szakszókincs legfontosabb elemeit. Az egyes kultúrákhoz, nyelvekhez kötődő vallásokat fenomenológiai, hermeneutikai, történeti s összehasonlító megközelítésben tárgyaljuk. <i>Tematika:</i> a) <i>A vallási jelenség aspektusai:</i> a tan (mítosz, elmélet, hitvallás, írott szövegek); a rítus (idő, tér, gesztusok, hangok); az alany (valláslélektan és -szociológia; moralitás; misztika). b) <i>A vallástudomány forrásai és azok kritikai használata:</i> szöveges és tárgyi emlékek; egykori és élő párhuzamok. c) <i>Vallásleírások:</i> az ókori Közel-Kelet vallásai – a klasszikus antikvitás vallásai – a késő ókor vallási öröksége – India vallásai; a buddhizmus irányzatai – Kína és Japán nem buddhista vallásai – az ázsiai samanizmus. A 2. félév az alább megadott ókori és keleti vallásokat tárgyalja (<i>Vallásleírások I. rész</i>): <i>Az előadások előadói és várható tematikája:</i> febr. 11. és 18. – Jeremiás Éva: iráni vallások febr. 25. és márc. 4. – Hidas Gergely: India vallásai márc. 11. – Pap Melinda: a kínai buddhizmus márc. 18. és 25. – Vér Ádám: Mezopotámia vallásai ápr. 1. – nagyheti szünet ápr. 8. – Bács Tamás: az egyiptomi vallás ápr. 15. és 22. – Bányai Viktória: a zsidó vallás ápr. 29. és máj. 6. – arab tanszéki előadó: az iszlám máj. 13. – (bónusz): Déri Balázs: a keleti kereszténység — a kereszténység Keleten Váratlan helyettesítés esetén az utolsó előadás korábbra kerül.		
<i>A jegyszerzés feltételei:</i> Az előadás <i>látogatásköteles</i>, igazolás nélkül 3, hitelt érdemlő igazolással újabb egy alkalommal lehet hiányozni. Az előadásra legfeljebb 10 perc késéssel lehet érkezni. Az előadáson való részvételt saját, egyértelmű aláírásával a hallgatónak kell az előadást követően igazolnia. A számonkérés a vizsgaidőszakban megrendezett, kb. egyórás <i>írásbeli</i> vizsga, melyet a tantárgyfelelős állít össze az előadások tematikája (ill. az azokat összegző szakszójegyzék és az előadók által megfogalmazott kérdések), valamint a megadott kötelező szakirodalom, ill. forrásszövegek alapján. A dolgozatok vonatkozó szakaszait <i>az előadók javítják és pontozzák</i> egyeztetett szempontok szerint.		

Olvasandó forrásszövegek:

Az előadók által az előadáson elemzett, ill. további általuk kijelölt szövegrészeket, melyeket összegezve a félév végéig a kurzusfórumon teszünk közzé.

Tankönyv:

DÉRI Balázs (főszerk.): *Ókori és keleti vallások*. (Szöveggyűjtemény). Bp. 2006. (Antiqua et orientalia), <http://elte4.fideliomedia.hu>, jelszó: ch0p1n

Kötelező szakirodalom:

Eliade, Mircea: *A szent és a profán*. (Ford. Berényi G.). Európa, Bp. (új kiadás) 2009. III. fejezet (107–151.) (esetleg: <http://www.terebess.hu/keletkultinfo/profan1.html>)

Ajánlott szakirodalom a vallásleírásokhoz:

BOYCE, Mary: *A History of Zoroastrianism* 1–. Brill, Leiden 1975–.

ASMUSSEN, Jes P.: *Manichaean Literature: Representative Texts. Chiefly from Middle Persia and Parthian Writings: Representative Texts. Chiefly from Middle Persia and Parthian Writings*. Academic Resources Corporation, 1975.

BROCKINGTON, J. L.: *The Sacred Thread: Hinduism in its Continuity and Diversity*. Edinburg 1996.

DUNDAS, Paul: *The Jains*. Routledge, London 2002.

McLEOD, W. H.: *Sikhism*. Penguin, London 1997.

WILLIAMS, Paul: *Buddhist Thought: A Complete Introduction to the Indian Tradition*. Routledge, London 2000.

CONZE, Edward: *A buddhizmus rövid története*. Bp. 2000.

BOTTÉRO, Jean: *La plus vieille religion: En Mésopotamie*. Éditions Gallimard, Paris 1998; angol fordításban: *Religion in Ancient Mesopotamia*. The University of Chicago Press Chicago, London 2001.

KÁKOSY L.: *Réfiak*. Gondolat, Bp. 1979 (és későbbi kiadásai)

COHN-SHERBOK, Dan & Lavinia: *A judaizmus rövid története*. Bp. 2001

GOLDZIER Ignác: *Az iszlám*. Bp. 1980. Az iszlám kultúrája 1–2. Bp. 1981.

WATT, William M.: *Az iszlám rövid története*. Bp. 2000.

Továbbá az előadók által az adott órán javasoltak.

Megjegyzés:

Az előadások témáiban és sorrendjében kis változtatások lehetségesek a meghirdetéskor előre még nem látható körülmények miatt.

Ekvivalens a BBN-OKE-122 kurzussal.